EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 1.7.2026
COM(2026) 335 final

2026/0179 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees võetava seisukoha kohta seoses EMP lepingu XX lisa „Keskkond“ muutmisega

(SPIM)

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht seoses EMP lepingu XX lisa „Keskkond“ muutmist käsitleva ühiskomitee otsuse kavandatud vastuvõtmisega

2. ETTEPANEKU TAUST

1.1. EMP leping

Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga (edaspidi „EMP leping“) on EMP kodanikele ja ettevõtjatele tagatud võrdsed õigused ja kohustused siseturul. Sellega on ette nähtud nelja vabadust käsitlevate ELi õigusaktide kohaldamine kõigis 30 EMP riigis: ELi liikmesriikides, Norras, Islandil ja Liechtensteinis. Lisaks hõlmab EMP leping koostööd muudes olulistes valdkondades, nagu teadus- ja arendustegevus, haridus, sotsiaalpoliitika, keskkond, tarbijakaitse, turism ja kultuur, mis koonduvad ühisnimetuse „kõrvalmeetmed ja horisontaalpoliitika“ alla. EMP leping jõustus 1. jaanuaril 1994. Liit koos liikmesriikidega on EMP lepingu osaline.

1.2. EMP ühiskomitee

EMP ühiskomitee vastutab EMP lepingu rakendamise eest. Tegemist on foorumiga, kus vahetatakse arvamusi EMP lepingu toimimise kohta. Ühiskomitee otsused võetakse vastu konsensuse alusel ja need on lepinguosalistele siduvad. ELi poolel vastutab EMP küsimuste koordineerimise eest Euroopa Komisjoni peasekretariaat.

1.3. EMP ühiskomitee kavandatav akt

EMP ühiskomitee võtab eeldatavasti vastu EMP ühiskomitee otsuse (edaspidi „kavandatav akt“), millega muudetakse EMP lepingu XX lisa „Keskkond“.

Kavandatava akti eesmärk on inkorporeerida EMP lepingusse määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede (edaspidi „SPIM“),[1] ja määrus (EL) 2025/2083, millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses SPIMi lihtsustamise ja tugevdamisega[2].

Vastavalt EMP lepingu artiklitele 103 ja 104 muutuvad kavandatavad õigusaktid lepinguosaliste jaoks siduvaks.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Komisjon esitab nõukogule EMP ühiskomitee otsuse eelnõu, et nõukogu võtaks selle vastu kui liidu seisukoha. Vastu võetud seisukoht tuleks esitada EMP ühiskomitees esimesel võimalusel.

Lisatud EMP ühiskomitee otsuse eelnõuga sätestatakse EMP EFTA riikide osalemine süsiniku piirimeetmes koos kohandustega, mis lähevad kaugemale sellest, mida saab pidada

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede, ELT L 130, 16.5.2023, lk 52.

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. oktoobri 2025. aasta määrus (EL) 2025/2083, millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega, ELT L 2025/2083, 17.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj.

pelgalt tehnilisteks kohandusteks nõukogu määruse nr 2894/94[3] tähenduses. Seetõttu peab liidu seisukoha vastu võtma nõukogu.

EMP EFTA riigid peaksid ka rahaliselt toetama süsiniku piirmeetme toimimiseks vajalike süsteemide toimimist kogu EMPs mehhanismi kaudu, mis luuakse paralleelselt EMP ühiskomitee eraldi otsusega.

4. ÕIGUSLIK ALUS

1.4. Menetlusõiguslik alus

1.4.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9 on ette nähtud võtta vastu otsused, „millega kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[4].

1.4.2. Kohaldamine käesoleval juhul

EMP ühiskomitee on lepinguga ehk EMP lepinguga ettenähtud organ. Akt, mille EMP ühiskomitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas EMP lepingu artiklitega 103 ja 104.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku. Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9 koostoimes nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3.

1.5. Materiaalõiguslik alus

1.5.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 alusel ja koostoimes nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3 tehtava otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige EMP lepingusse inkorporeeritava ELi õigusakti materiaalõiguslikust alusest.

Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks ja teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus, peamisest või ülekaalukast eesmärgist või valdkonnast tulenev materiaalõiguslik alus.

1.5.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kuna ühiskomitee otsusega inkorporeeritakse määrus (EL) 2023/956 ja määrus (EL) 2025/2083 EMP lepingusse, peaks käesolev nõukogu otsus põhinema samal materiaalõiguslikul alusel kui inkorporeeritavad õigusaktid. Seega on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1.

---

[3] Nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2894/94 Euroopa Majanduspiirkonna lepingu rakendamise korra kohta, EÜT L 305, 30.11.1994, lk 6.

[4] Euroopa Kohtu otsus, 7. oktoober 2014, Saksamaa *vs.* nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

1.6. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9 ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2894/94 artikli 1 lõikega 3.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna EMP ühiskomitee aktiga muudetakse EMP lepingu XX lisa „Keskkond“, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

2026/0179 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel EMP ühiskomitees võetava seisukoha kohta seoses EMP lepingu XX lisa „Keskkond“ muutmisega

(SPIM)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 1994. aasta määrust (EÜ) nr 2894/94 Euroopa Majanduspiirkonna lepingu rakendamise korra kohta,[5] eriti selle artikli 1 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Majanduspiirkonna leping[6] (edaspidi „EMP leping“) jõustus 1. jaanuaril 1994.

(2) Kooskõlas EMP lepingu artikliga 98 võib EMP ühiskomitee oma otsusega muu hulgas muuta EMP lepingu XX lisa „Keskkond“.

(3) EMP lepingusse tuleks inkorporeerida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2023/956[7] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/2083[8].

(4) Seetõttu tuleks EMP lepingu XX lisa „Keskkond“ vastavalt muuta.

(5) Liidu võetav seisukoht EMP ühiskomitees peaks seetõttu põhinema lisatud otsuse eelnõul,

5 EÜT L 305, 30.11.1994, lk 6.

6 EÜT L 1, 3.1.1994, lk 3.

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/956, millega kehtestatakse süsiniku piirimeede, ELT L 130, 16.5.2023, lk 52.

8 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. oktoobri 2025. aasta määrus (EL) 2025/2083, millega muudetakse määrust (EL) 2023/956 seoses süsiniku piirimeetme lihtsustamise ja tugevdamisega, ELT L 2025/2083, 17.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2083/oj.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel EMP ühiskomitees võetav seisukoht seoses EMP lepingu XX lisa „Keskkond“ kavandatava muutmisega põhineb EMP ühiskomitee otsuse eelnõul, mis on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja